

Menettelyohjeet opiskelun vilppitapausten varalle

Vararehtori hyväksynyt 18.12.2013, voimassa 1.1.2014 alkaen, päivitetty 27.3.2017

Tausta, tarkoitus ja soveltamisala

Lappeenrannan teknillinen yliopisto on sitoutunut kaikessa toiminnassaan noudattamaan eettisiä ja vastuullisia toimintaperiaatteita¹. Tutkimus- ja opetustoiminnassa keskeisenä ohjenuorana toimii Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) ohje Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa². Tämän ohjeen tarkoituksena on kuvata tieteellisen käytännön ja sen opiskelun yhteydessä tapahtuvaan loukkaamiseen liittyviä käsitteitä ja prosesseja LUT:ssa. Ohje ulottuu kaikkeen LUT:ssa tapahtuvaan opiskeluun ja vilppiepäilyjen tutkintaan sitä sovelletaan silloin, kun vilppiepäilyä ei tutkita TENK:n HTK-prosessin mukaisesti.

Hyvä ja huono tieteellinen käytäntö

Hyvä tieteellinen käytäntö on tiedeyhteisön toimintanormisto, jolla varmistetaan se, että tieteellinen tutkimus on luotettavaa ja eettisesti hyväksyttävää ja tuottaa uskottavia tuloksia. Hyvän tieteelliseen käytäntöön kuuluvat keskeisesti mm. rehellisyys, huolellisuus ja tarkkuus tutkimustyössä ja tutkimuksen raportoinnissa; luotettavien ja eettisesti kestävien menetelmien käyttäminen; toisten tutkijoiden työn huomioiminen asianmukaisella tavalla sekä pidättäytyminen sellaisista päätöksistä tai toimenpiteistä, jotka voisivat vaarantaa tutkimuksen puolueettomuuden. Tarkempi kuvaus hyvästä tieteellisestä käytännöstä löytyy esimerkiksi TENKin HTK-ohjeesta².

Tässä ohjeessa termillä huono tieteellinen käytäntö viitataan sekä osaamattomuudesta johtuvaan hyvän tieteellisen käytännön periaatteiden noudattamatta jättämiseen että viitsimättömyydestä johtuvaan piittaamattomuuteen. Huono tieteellinen käytäntö ei sisällä hyötymistarkoituksessa tehtyjä (tai tekemättä jätettyjä) toimenpiteitä, jotka kuuluvat tässä ohjeessa opiskeluvilpin piiriin.

Hyvän tieteellisen käytännön noudattamisesta vastaa jokainen opiskelija itse. Yliopiston tehtävänä on toisaalta huolehtia siitä, että opiskelija saa hyvän tieteellisen käytännön omaksumisessa tarvitsemansa tuen, toisaalta valvoa sitä, että opiskelijat noudattavat hyvää tieteellistä käytäntöä eivätkä tee opiskeluvilppiä. Hyvän tieteellisen käytännön noudattamiseen liittyviä ohjeita löytyy mm. LUT:n opinnäyteohjeesta, Opiskelun ja oppimisen oppaasta ja Yliopisto-opiskelun eettisistä pelisäännöistä. Aihetta käsitellään myös monilla tiedonhakuun, tutkimusmenetelmiin, kirjoittamiseen ja opinnäytteen tekemiseen liittyvillä opintojaksoilla.

¹ LUT Code of Conduct (approved 9.9.2011, updated 23.3.2012)

² Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohje 2012. Saatavissa sähköisesti: http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf [vierailtu 18.6.2013]

Opiskeluvilppi

Tässä ohjeessa opiskeluvilpillä tarkoitetaan epärehellistä tekoa tai keinoa opintosuorituksen arvostelijan erehdyttämiseksi³. Epärehellisenä keinona voidaan pitää myös jonkin asian tarkoituksellista tekemättä jättämistä tai muuta törkeää piittaamattomuutta hyvästä tieteellisestä käytännöstä. Opiskeluvilppiä ovat mm⁴.:

- **Tenttililppi:** kielletty toiminta tenttitilanteessa; tentin teettäminen toisella tai tekeminen toisen puolesta
- **Oppimistehtävään liittyvä vilpillinen toiminta:** tehtävään liittyvien tulosten sepittäminen tai vääristely; kielletyn yhteistyön tai ulkopuolisen avun käyttäminen tehtävän tekemisessä; vapaamatkustajuus ryhmätyössä
- **Plagiointivilppi:** tahallinen plagiointi; törkeä piittaamattomuus tieteellisen viittaamisen käytännöistä
- **Valehteleminen, väärentäminen ja oleellisen tiedon kertomatta jättäminen:** esim. vilpillinen vertaisarviointi, läsnäolotiedon väärentäminen, lisäajan pyytäminen väärin perustein jne.
- **Opintosuorituksen arvioijaan vaikuttaminen tai sen yritys:** esim. lahjonta, painostus, uhkailu, kiristäminen
- **Häirintä ja sabotaasi:** muiden opiskelijoiden opintosuorituksen haittaaminen esim. häiritsemällä tenttitilaisuutta tai tuhoamalla tai varastamalla toisten töitä

Prosessi huonon tieteellisen käytännön havaitsemisen jälkeen

Kun opettaja havaitsee huonoa tieteellistä käytäntöä, tulee asia aina ottaa mahdollisimman pian puheeksi opiskelijan kanssa. Teon tahallisuus tulee selvittää, sillä siitä riippuu seuraako asiasta ohjauksellisia toimenpiteitä vai vilppiepäilytutkimus. Jos opiskelija tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää teosta seuraavan hyvän tieteellisen käytännön loukkaus, lähdetään tekoa tutkimaan vilppiepäilyinä, jonka selvitysprosessi on kuvattu seuraavassa kohdassa.

Jos opiskelija on tehnyt tekonsa vilpittömällä mielellä, on syytä selvittää, mistä teko on johtunut (esim. Väärinymmärrys tai epätietoisuutta tehtävän vaatimukseen liittyen, huono lähdeviittaustekniikka, tottuminen erilaiseen toimintakulttuuriin tms.) ja ohjata häntä sen mukaisesti toimimaan oikein. Vilpittömällä mielellä toiminutta opiskelijaa ei tule ensisijaisesti rangaista virheestä, mutta opettajan tulee vaatia huonojen käytänteiden korjaamista ennen opintosuorituksen arvostelua.

³ Määritelmä perustuu Kari Silpiön (2012) pro gradu -tutkielmassa tehtyyn käsiteanalyysiin. Silpiö, K. 2012. Opiskeluvilppi ja plagiointi korkeakoulujen opintosuorituksissa. Kasvatustieteen pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto.

⁴ Jäsennys perustuu mukailleen Silpiön (2012) pro gradu -tutkielmaan

Prosessi vilppiepäilyn havaitsemisen jälkeen

Vilppiepäilyn herätessä menetellään vilppityypistä riippuen hieman eri tavalla. Seuraavassa on kuvattu prosessin eteneminen vilppiepäilyn havaitsemisesta päätöksen tiedoksi antamiseen.

Vilpin havaitseminen ja ilmoittaminen:

1. Opettaja tai tentinvalvoja havaitsee epäillyn vilpin.
 - Tentissä sääntöjen vastainen toiminta
 - Harjoitustyössä, oppimistehtävässä yms. opettaja havaitsee työn tekemisprosessiin liittyvää vilpillistä toimintaa (luvatonta yhteistyötä, toisen tekemän tehtävän palauttaminen jne.)
 - Harjoitustyössä, kandidaatintyössä yms. työ palautettu tarkastettavaksi ja sitä ei opettajan pyynnöistä huolimatta ole korjattu LUT:n ohjeiden tai hyvän tieteellisen käytännön mukaiseksi tai kyseessä on törkeä tai toistuva plagiointi.
 - Diplomityöt ja pro gradut: työ palautettu lopulliseen tarkastukseen ja se sisältää LUT:n ohjeiden tai hyvän tieteellisen käytännön vastaisuuksia. Työ on palautettu lopulliseen tarkastukseen, kun arvostelua anotaan eli lomake 1 b tai vastaavat tiedot jätetään.
2. Asiasta tehdään ilmoitus, josta selviää mistä opintojaksosta on kyse, ajankohta, rikkomus, tapahtumakuvaus ja ilmoittajan yhteystiedot. Mahdollisia ilmoittajia ovat:
 - Tentinvalvojat → laittavat tiedon tenttisihteerille, joka välittää sen seuraavassa kohdassa kerrotuille⁵.
 - Opettaja → ilmoittaa opiskelijapalveluiden päällikölle, vastuupettajalle/-professorille, yksikön akateemiselle johtajalle tai johtajan määräämälle ja lakimiehelle.
 - Opinnäytteen ohjaaja → ilmoittaa opiskelijapalveluiden päällikölle, yksikön akateemiselle johtajalle tai johtajan määräämälle ja lakimiehelle.

Asian selvittäminen ja päätöksen valmistelu

3. Opiskelijapalveluiden päällikkö selvittää mitä on tapahtunut ja miksi
 - Opiskelijaa kuullaan kirjallisesti
 - Ilmoituksen tekijältä tai muilta tahoilta pyydetään tarvittaessa lisätietoja
4. Päätöksen valmistelu
 - Tentti, harjoitustyöt, kandidatyöt: opiskelijapalveluiden päällikkö luonnostelee päätöksen lakimiehen ja rehtorin allekirjoitettavaksi.
 - Diplomityöt ja pro gradut:
 - i. Jos opiskelija niin kirjallisesti toivoo, käsitellään hyväksymättömiä diplomitöitä ja pro graduja koskevat vilppiepäilyt TENK:n ohjeen mukaisessa prosessissa. Vain yksi työ voi olla arvostelussa kerrallaan, joten jos TENK:n prosessissa on työ, ei uutta voi jättää sisään.

⁵ Tentinvalvojan toiminta vilppiepäilytapauksissa on ohjeistettu tarkemmin tentinvalvojan ohjeessa

Päätöksen tekeminen ja tiedoksi antaminen

5. Päätöksen tekeminen ja mahdollisen rangaistuksen määrääminen
 - Erottaminen, josta päättää hallitus
 - Varoitus, josta päättää rehtori
 - Nuhtelu eli kirjallinen huomautus, josta päättää rehtori
 - Ei rangaistusta, josta päättää rehtori
6. Opiskelijapalveluiden päällikkö antaa päätöksen tiedoksi opiskelijalle ja toimittaa alkuperäisen asiakirjapalveluihin.
 - Päätöksen jakelu LUT:n sisällä opiskelijapalveluiden päällikkö, opiskelijoiden asiakaspalvelu, akateeminen yksikkö, rehtori, lakimies, yksikön akateeminen johtaja, vastuopettaja/-professori sekä tohtorikoulu.
 - Jos kyseessä ulkomainen opiskelija, jakelu lisäksi opinto- ja kansainvälisten asioiden johtajalle ja jos kyseessä vaihto- tai DD-opiskelija, jakelu kotiyliopistoon.